

KÚRIA

Bfv.I.587/2017/5. szám

A Kúria Budapesten, a 2017. év december hó 6. napján tartott tanácsülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A hivatali visszaélés büntette és más bűncselekmény miatt folyamatban volt büntetőügyben a **rendőr alezredes I. rendű és a rendőr őrnagy II. rendű terheltek** védője által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálv a Szegedi Törvényszék Katonai Tanácsának Kb.II.60/2014/29/1. számú, illetőleg a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsának 6.Kbf.60/2016/5. számú ítéletét e terheltek tekintetében hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, és ebben az ügyben sem az indítványozó, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Szegedi Törvényszék Katonai Tanácsa a 2016. január 12. napján kihirdetett Kb.II.60/2014/29/1. számú ítéletével a rendőr ezredes I. rendű és a rendőr őrnagy II. rendű terhelteket bűnösnek mondta ki hivatali visszaélés büntetében [Btk. 305. § c) pont], ezért az I. rendű terhelteket háromszáz napi tétel, napi tételenként 1.000 forint pénzbüntetésre és egy év rendfokozatban visszavetésre, a II. rendű terhelteket kétszáz napi tétel, napi tételenként 1.000 forint pénzbüntetésre ítélte.

A kétirányú fellebbezések alapján eljáró Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa a 2016. szeptember 2. napján meghozott 6.Kbf.60/2016/5. számú ítéletével az első fokú határozatot megváltoztatta, a rendőr őrnagy II. rendű terhelte cselekményét bűnsegédként elkövetettnek minősítette, a rendőr ezredes I. rendű terhelettel szemben kiszabott pénzbüntetés egy napi tételének összegét 1.500 forintra súlyosította és a vele szemben kiszabott katonai mellékbüntetést akként pontosította, hogy őt az alezredesi rendfokozatba tekinti visszavetettnek, egyebekben az első fokú ítéletet I. rendű és II. rendű terhelte tekintetében helybenhagyta.

A jogerős határozatok ellen a rendőr alezredes I. rendű és a rendőr őrnagy II. rendű terhelt meghatalmazott védője felülvizsgálati indítványt terjesztett elő a Be. 416. § (1) bekezdésének a) és c) pontjára hivatkozva.

Indokai szerint a megtámadott határozatokból nem állapítható meg, hogy a mikrobusz szabályszerű beléptetéséhez milyen feltételek hiányoztak, a mikrobusz szélvédőjén lévő sérülés mértékére a tényállás nem tartalmaz adatot, erre nézve az ítéletek csupán a terheltek és a tanúk nyilatkozatait rögzítették, holott ennek alapvető jelentősége lett volna.

Utalt az I. rendű terhelt nyilatkozatára, amely szerint akkor, ha a gépjármű műszaki állapota ténylegesen nem volt alkalmas a határátlépésre, a **külföldi** határőröknek már a kiléptetést meg kellett volna tagadniuk, illetve a II. rendű terhelt nyilatkozatára, amely szerint a jármű szélvédőjén nem látott olyan mértékű sérülést, amely miatt meg kellett volna tagadni a beléptetést. Sérelmezte, hogy a nyomozó hatóság a szélvédő szemláját elmulasztotta, az erre vonatkozó védői bizonyítási indítvánnyal nem foglalkozott.

Hivatkozott a KRESZ 5. § (1) bekezdés c) pontjára és a közúti járművek forgalomba helyezésének és forgalomban tartásának műszaki feltételeiről rendelkező 6/1990. (IV. 12.) KÖHÉM rendelet 84. § (1) bekezdésére, és arra, hogy a márkakereskedésből bekért tájékoztatás szerint az ilyen évjáratú és típusú gépkocsik szélvédője kétrétegű ragasztott biztonsági üveg, a repedés miatt tehát kizárólag akkor lett volna megtagadható a beléptetés, ha az minden üvegrétegre kiterjedő lett volna, és a vezetőt zavarta volna a kilátásban; az ítéleti tényállás azonban ilyen repedést nem rögzített.

Ezért álláspontja szerint az adott gépjármű Magyarország területére jogszerűen beléphetett, azzal a terheltek senkinek nem szereztek jogtalan előnyt, így felelősségük a hivatali visszaélés büntetében a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével történt.

A védő álláspontja szerint nem indokolták meg az eljáró bíróságok, hogy az egymástól eltérő tanúvallomások közül melyeket fogadták el a tényállás alapjául.

Emellett megítélése szerint a II. rendű terhelt nem volt szándékerősítő hatással társára, a III. rendű terhelt maga döntött úgy, hogy végrehajtja az I. rendű terhelt utasítását, mivel nem akarta az I. rendű terhelttel megromlott viszonyát tovább nehezíteni, így a II. rendű terhelt azon magatartása, hogy a **III. rendű terhelt** általi beléptetést nem akadályozta meg, nem minősíthető bűncselekményhez nyújtott bűnsegélynek.

Mindezek alapján elsődlegesen a megtámadott határozatok hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását, másodlagosan az ítéletek megváltoztatását és az I. rendű és II. rendű terhelt felmentését indítványozta.

Az indítványt a Legfőbb Ügyészség részben a törvényben kizártnak, részben alaptalannak találta.

Álláspontja szerint a felülvizsgálati eljárásban a tényállás esetleges felderítetlensége, illetve hiányossága, megalapozatlansága miatt sem támadható, ennek ellenére a védői indítvány a szélvédő sérülésével, a beléptetés feltételeivel kapcsolatos részében a bizonyítékok bírói mérlegelését támadta.

Hivatkozott arra is, hogy ugyan a KRESZ 5. § (1) bekezdés c) pontja szerinti rendelkezést valóban a felülvizsgálati indítványban hivatkozott miniszteri rendelet tölti ki tartalommal, azonban e jogszabály feltüntetésének elmulasztása nem eredményez feltételen hatályon kívül helyezést.

Nem tartotta alaposnak a Be. 416. § (1) bekezdésének a) pontjára történt védelmi hivatkozást sem. Utalt arra, hogy a megállapított tényállás szerint egyértelmű az, hogy az I. rendű terhelt telefonon adott utasítást az átkelőhely ügyeletesének a gépjármű beléptetésére, a II. rendű terhelt pedig elkísérte a mikrobusz utasainak személyi okmányait visszaadó III. rendű terheltet, ott mindvégig jelen volt és a III. rendű terhelt magatartásával egyetértett, ezzel szándékerősítő hatást gyakorolt társára, és ebben a II. rendű és a III. rendű terhelt közötti alá-fölérendeltségi viszonynak is jelentősége volt; az irányadó tényállással ellentétesnek tartotta az arra való hivatkozást, hogy a III. rendű terheltet mi motiválta a cselekménye elkövetésében.

Emellett megítélése szerint az eljáró bíróságok részletes és meggyőző indokát adták annak, hogy a terheltek vallomásaival szemben milyen bizonyítékokat fogadtak el a tényállás alapjául.

Ezért arra tett indítványt, hogy a Kúria az első és másodfokú ítéletet hatályukban tartsa fenn (BF.608/2017/1.).

A felülvizsgálati indítvány elbírálására a Kúria a Be. 424. § (1) bekezdése alapján tanácsulést tűzött ki, melyen a megtámadott határozatot a felülvizsgálati indítvánnyal érintett terheltekre vonatkozó részében és a felülvizsgálati indítványban meghatározott ok alapján bírálta felül; emellett vizsgálta a Be. 423. § (5) bekezdésében meghatározott esetleges további eljárási szabálysértéseket is, ilyet azonban nem észlelt.

A felülvizsgálati indítvány részben a törvényben kizárt, részben alaptalan.

A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, amelynek kizárólag a Be. 416. §-ának (1) bekezdésében tételesen meghatározott okok miatt van helye, ezen belül az a) és b) pont alapján büntető anyagi jogi szabálysértés, a c) pont alapján pedig - a Be. 373. § (1) bekezdésének I. b) vagy c) pontjában, illetve a II-IV. pontjában felsorolt - eljárási szabálysértések miatt; a felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető.

A Be. - védő által hivatkozott - 416. § (1) bekezdése szerint felülvizsgálatnak van helye, ha a terhelt bűnösségének megállapítására anyagi jogi szabály megsértésével került sor.

Erre alapozva az indítványozó arra hivatkozott, hogy a megtámadott ítéletekből nem állapítható meg, miszerint a jármű beléptetésének feltételei nem álltak fenn, így a terheltek bűnösségére tévesen következtettek az eljáró bíróságok.

A Be. 423. § (1) bekezdése szerint azonban a felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó, ami a felülvizsgálati indítvánnyal nem támadható.

Ebből következik, hogy felülvizsgálat során a jogerős határozatban megállapított tényállás megalapozottsága, a bizonyítékok mikénti mérlegelése nem vizsgálható, az eljáró bíróságok által levont jogi következtetések - így a bűnösség megállapításának, és a cselekmények jogi minősítésének - helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével bírálható el (BH 2004.102.).

Így nem vizsgálható sem a terheltek, sem a tanúk szavahihetősége, az, hogy az eljáró bíróságok a bizonyítási eljárás során milyen esetleges hibát vétettek, mint ahogyan az sem, hogy a védelmi bizonyítási indítvány elutasítása helyénvaló volt-e. Nincs mód arra, hogy a Kúria a bizonyítékokat átértékelve a jogerős határozatban írtaktól eltérő tényállást állapítson meg, vagy ennek érdekében a megtámadott határozatokat hatályon kívül helyezve új eljárás lefolytatására utasítsa az elsőfokú bíróságot.

Az irányadó tényállás lényege pedig a következő:

2013. január 9-én a ... Határrendészeti Kirendeltségének illetékességi területén a gépjárművek műszaki állapotának fokozott ellenőrzését rendelték el, ennek keretében a nem megfelelő műszaki állapotú járművek Magyarország területére történő beléptetését meg kellett tagadni.

Ugyanezen a napon az országba beléptetésre jelentkezett egy

külföldi honosságú mikrobusz, amiben egy magyar és több **külföldi** állampolgár utazott.

Miután a beléptetést végző T.1. rendőr főtörzsőrmester észlelte, hogy a jármű első szélvédője sérült, vízszintes irányban repedt, a beléptetést megtagadta. Az átkelőhely-ügyeletes helyettes rendőr törzssászlós az intézkedést megalapozottnak tartva a járművet visszafordíttatta.

A jármű magyar utasa felhívta a szolgálatban nem lévő **T.2.** rendőr zászlóst, aki erre telefonált a kirendeltség vezetőjének, I. rendű terheltnak. Az I. rendű terhelt pedig arra utalva, hogy a visszafordított járműben egy magyar ezredes is utazott, a **külföldi** honosságú jármű beléptetésére utasította az átkelőhely-ügyeletes helyettes rendőr törzssászlóst, aki erről tájékoztatta a határrendészeti osztály - határátkelőhelyen tartózkodó - megbízott vezetőjét, a rendőr őrnagy II. rendű terheltet, valamint **a** rendőr százados III. rendű terheltet. Ők pedig utasították T.1. rendőr főtörzsőrmester útlevelkezelőt, hogy a jármű visszaérkezéséről tegyen jelentést.

A mikrobusz visszaérkezéséről T.1. rendőr főtörzsőrmester útlevelkezelő az utasításoknak megfelelően az átkelőhely-ügyeletes útján jelentést tett a rendőr őrnagy II. rendű terheltnak, aki **a** rendőr százados III. rendű terhelttel együtt a kisbuszhoz ment, ott a III. rendű terhelt - bár nem volt útlevelkezelői szolgálatban - a II. rendű terhelt jelenlétében az utasok útlevelét az útlevelkezelőtől átvette és az utasoknak visszaadta, majd a változatlan műszaki állapotú járművet és utasait Magyarország területére beléptette, és a beléptetést jelentette az I. rendű terheltnak.

Az előzőekben idézett tényállást támadta a törvényi tilalom ellenére a védő akkor, amikor arra hivatkozott, hogy az irányadó tényállás nem tartalmazta azt, hogy a mikrobusz szabályszerű beléptetéséhez milyen feltételek hiányoztak, milyen volt a mikrobusz szélvédőjén lévő sérülés, a tényállás alapján nem dönthető el, hogy jogszerű volt-e a kérdéses mikrobusz beléptetésének megtagadása.

Miután a tényállás támadása a felülvizsgálati eljárásban nem megengedett, az indítvány ezen részével a Kúria érdemben nem foglalkozott.

Hivatkozott a védő a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontjára utalva az indokolási kötelezettség megsértésére is.

A Be. 373. § (1) bekezdés III. a) pontja szerint az indokolási kötelezettség - feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező - megsértése kizárólag akkor állapítható meg, ha a megtámadott határozat

indokolása valamely tény- vagy jogkérdés kapcsán oly mértékben hiányos, hogy abból nem állapítható meg, mire alapozta a bíróság a döntését.

Azaz a tényállás hiányosságaira tekintettel az indokolási kötelezettség felülbírálatra alkalmatlanságot eredményező megsértése miatt az ítélet hatályon kívül helyezésére és az eljárás bíróság új eljárásra utasítására akkor kerül sor, ha a megállapított tényállás nem tartalmazza hiánytalanul az anyagi jogi szempontból releváns tényeket, ezért a bűnösség megállapítása kétséges. Emellett ilyen következménnyel jár az is, ha az indokolás hiányosságai miatt nem lehet állást foglalni abban a kérdésben, hogy a cselekmény minősítése, a kiszabott büntetés törvényes-e.

Az elsőfokú bíróság azonban ítéletében a szükséges mértékben rögzítette a tényállást és számot adott arról, hogy ezt a tényállást milyen bizonyítékok alapján állapította meg. Emellett az ügydöntő határozatokból kitűnik az eljárás bíróságának az érdemi döntésben kifejeződő jogi álláspontja, és az, hogy azt a minősítéssel és a büntetéssel kapcsolatban mire alapozták.

A bizonyítékok értékelése körében levont következtetések helyessége, az értékelés eredménye kívül esik a feltétlen eljárási szabálysértések körén, az tartalmilag az ügydöntő határozat megalapozottságának felülvizsgálati eljárásban meg nem engedett támadása (BH 2013.10.; BH 2009.352.).

Az elsőfokú katonai tanács által a tárgyaláson ismertetett, a ... Megyei Rendőr-főkapitányság Ellenőrzési Szolgálatának 15000/1573/2013.ált. számú, 2013. február 28. napján kelt jelentésének összefoglaló része egyértelművé tette, miszerint sem a kirendeltségvezetőnek, sem a határrendészeti osztályvezetőnek nem állt jogában eldönteni azt, hogy az adott, harmadik országbeli jármű megfelel-e a magyar jogszabályok műszaki előírásainak, és nem bírálhatta volna felül a szolgálatban lévő útlevélkezelő e tárgyban hozott döntését (nyomozati iratok 17-37. oldal).

Ezért az I. rendű terhelt a határrendészeti kirendeltség vezetőjeként, e hivatali helyzetével visszaélve adott utasítást a **külföldi** mikrobusz beléptetésére, ezzel a beléptetett személyeknek jogtalan előnyt szerezve, így az eljárás bíróságok a cselekményt helyesen minősítve állapították bűnösségét a hivatali visszaélés büntetében. Ennek megítélésénél ugyanis nincs jelentősége annak, hogy az eljárás bíróságok felhívták-e a felülvizsgálati indítványban hivatkozott jogszabályt, a hivatali helyzetével ugyanis a terhelt azzal a magatartásával élt vissza, hogy alárendeltjei eljárásának jogszerűségét, helyes voltát megkérdőjelezve, azt nem is ellenőrizve, ráadásul felhatalmazás nélkül adta ki az utasítást a beléptetésre.

Helyesen foglalt állást a másodfokon eljáró ítélőtábla abban a kérdésben is, hogy a II. rendű terhelt jelenlétével szándékerősítő hatást gyakorolt az I. rendű terhelt utasításának megfelelően T.1. rendőr főtörzsőrmesterre annak érdekében, hogy a mikrobusz utasait az ország területére jogellenesen beléptesse, és ezzel elkövette

bűnsegédként a hivatali visszaélés büntettét.

Mindezekre figyelemmel a Kúria a felülvizsgálati indítványt e részében nem találta alaposnak.

Ezért a megtámadott határozatokat a Be. 426. §-a alapján hatályukban fenntartotta.

A végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 3. §-ának (4) bekezdése, felülvizsgálatát pedig a Be. 416. § (4) bekezdésének b) pontja kizárja. Az esetleges újabb indítvánnyal kapcsolatos figyelmeztetés a Be. 418. §-ának (3) bekezdésén alapul azzal, hogy a Kúria - a Be. 421. §-ának (3) bekezdése szerinti feltételek fennállása esetén - az elutasító határozat hozatalát is mellőzheti.

Budapest, 2017. december 6.

Dr. Mészár Róza s. k. a tanács elnöke, Dr. Soós László s. k. előadó bíró, Dr. Domonyai Alexa s. k. bíró

A kiadmány hitelélül:

Mátyás Gyöngyi
bíróság ügyintéző